

ТЕРОРИЗМ ЯК ГЛОБАЛЬНЕ ЯВИЩЕ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ

Красна Д. С., Ясененко В. А., Брязкун К. О., студ. (гр. АМ-21, ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського);

Анотація. Розглянуто тероризм як глобальне явище, що виникає протягом усієї історії, і наведено реальні приклади для узагальнення думок. Також розглянуті заходи протидії та прогнозування терористичних загроз з метою забезпечення безпеки суспільства та поширення достовірної інформації через різні засоби масової комунікації.

Ключові слова: тероризм, вбивства, фактори прояву тероризму, заходи протидії, мас-медіа, пропаганда.

Abstract. Terrorism is considered as a global phenomenon that has emerged throughout history, and real-life examples are given to generalize the thoughts. The measures to counteract and predict terrorist threats in order to ensure the security of society and disseminate reliable information through various media are also considered.

Keywords: terrorism, murders, factors of terrorism, countermeasures, mass media, propaganda.

Вступ. Тероризм як глобальне явище набуває все більшого значення в сучасному світі, стаючи все більш серйозною загрозою для всього суспільства його вплив перетинає національні та культурні межі, а також на пряму взаємодіє з різними сфери життя. Тому важливо розглядати не лише історичний контекст тероризму, але й аналізувати його перспективи та прогнози майбутнього розвитку. Зростання масштабів терористичних актів вимагає системного підходу до запобігання та протидії цій загрозі.

Аналіз стану питання. Для початку варто розпочати з питання «Що таке тероризм?». Це суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей [1]. Наведене для прикладу поняття зображує повну жорстоку картину всього лиш одного слова, і таким чином ми можемо почати виокремлювати реальні приклади тероризму, які все ж таки не так складно знайти:

- Теракт 11 вересня 2001 року в Нью-Йорку і Вашингтоні, здійснений організацією терористів під назвою «Аль-Каїда» [2];
- Теракт у Парижі 2015 року, що призвів до загибелі понад 130 осіб, організований терористичною групою «Ісламська держава» [3];
- Атаки у Найробі 2019 року організований терористичною групою «Аль-Шабаб», котрі призвели до чималої кількості загиблих [4].

Мета: запропонувати заходи протидії та прогнозування терористичних загроз з метою забезпечення безпеки суспільства.

Методики, матеріали і результати досліджень. Наведені приклади – це лише незначна загальновідома частина терористичних актів, що тим чи іншим чином вплинула на різні сфери країн, де відбулися небезпечні події.

Якщо розглядати тероризм з глибокої історичної сторони, то потрібно сказати про його значні прояви ще в античному Римі, де в наслідок частих політичних конфліктів відбувалися різного роду акти насильства, хоча загалом менш активні прояви можна фіксувати й до періоду античності коли різні способи зашкодити людям використовувалися для досягнення цілей.

На основі наведених прикладів ми можемо зафіксувати значну активність терористичних угруповань ісламських країн, тому для розуміння цієї проблеми маємо згадати про поняття як ісламський тероризм – це тактика насильницьких розправ з опонентами, що знаходить собі ідеологічне обґрунтування і виправдання в трактуваннях мусульманського віровчення як спрямована на захист ісламського світу проти впливу чи агресії немусульманських країн та ідеологій, особливо західного світу [5]. З цього ми можемо зрозуміти про існування людей, котрі прямо нехтують цінностями суспільства.

Відповідно до вище написаного, можемо зрозуміти, що явище тероризму зазнавало значного розвитку під час масових революцій та воєн, адже саме в такі часи суспільство як цілісний механізм є найбільш нестійким. На сучасному етапі вже колись сутички, супроводжувані вбивствами, масштабувались та набули технічного прогресу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Враховуючи приклади та історичні віхи, із часом формуються відповідні фактори, котрі є першочерговими елементами існування тероризму, до основних можна віднести:

1. Соціальна нерівність – незважаючи на сучасну прогресивність, на територіях деяких країн є відчутна класова різниця.

2. Політичне пригнічення та відсутність демократії, є доповненням загальної картини до першого фактору.

3. Релігійні, етнічні й культурні конфлікти – часто у терористичному конфлікті сторона активіст відчуває себе ображеною.

4. Відсутність контролю держави над територією – нестійкий уряд, конфлікти в межах країни.

5. Втручання іноземних сил – конкретне втручання в справи іншої держави.

Ця низка факторів цілком може комбінуватися за різних ситуацій та спричинити появу тероризму зі значною ймовірністю, поєднання всіх факторів може призвести до максимально катастрофічних ситуацій та відповідних наслідків.

У двадцять першому столітті проблема тероризму набула значного підняття і тому в більшості регіонів світу виникла потреба у появі різного роду стратегій та превентивній реакції щодо тероризму. Протягом багатьох років для

Європейського Союзу стало очевидним реалізація певних заходів щодо запобігання тероризму, таких як:

- зміцнення правил проти відмивання грошей;
- покращення обміну інформацією між країнами-членами;
- контроль над поширенням терористичного контенту в Інтернеті;
- покращення взаємодії з міжнародними партнерами;
- прийняття заходів проти радикалізації.

Дещо схожі заходи, а також стратегії побудовані на їх основі, запровадили країни і поза межами ЄС, для формування національної безпеки [6].

Сучасні технологічні тенденції задають ритм не тільки повсякденному життю кожному члену суспільства, але й розвивають тероризм, у тому числі з медійної точки зору. Терористи проводять *пропагандистські* кампанії, що залучують людей до своїх кампаній проведення терористичних актів на основі виявлення слабкостей людей. Усі незалежні мас-медіа, маючи слободу висловлювання, негативно зображують подібне явище і повністю підтримують боротьбу, попереджаючи людей щодо уникнення потрапляння у руки терористів [7].

Висновок. У сучасному світі проблема тероризму стає все більш актуальною, оскільки вона з часом збільшує свій масштаб та рівень загрози для суспільства в цілому. Розуміння і аналіз перспектив та прогнозів щодо тероризму мають велике значення для розвитку стратегій протидії. Боротьба з тероризмом вимагає комплексного підходу та співпраці між країнами. Важливо продовжувати дослідження та розробляти ефективні стратегії протидії тероризму, щоб забезпечити безпеку та стабільність у світі.

Розглянувши приклади реального тероризму, на основі факторів, а саме їх різноманітності та кількості, цілком можливо сформувавши заходи (шляхи) протидії, не лише локально, до прикладу одній чи двох країнах, але й на рівні цілої планети, адже спільна робота над вдосконаленням систем протидії тероризму, беручи за основу попередній досвід кожної з країн, точно допоможе уникнути небезпеки та мінімізувати тероризм.

Науковий керівник: Арламов О. Ю., к.т.н., доц. (каф. ОПЩБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)

Література

1. Загальне законодавчо визнане поняття тероризму і терористичного акту та відповідальність за їх вчинення – ОДУВС. ОДУВС – Одеський державний університет внутрішніх справ. URL: <https://oduvsv.edu.ua/protidiya-terorizmu/> (дата звернення: 14.03.2024).

2. Напади 11 вересня у США: що сталося у цей день - BBC News Україна. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58463114> (дата звернення: 14.03.2024).

3. Ukrinform. Франція вшановує жертв терактів 2015 року в Парижі. Укрінформ - актуальні новини України та світу. URL:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3350416-francia-vsanovue-zertv-teraktiv-2015-roku-v-parizi.html> (дата звернення: 14.03.2024).

4. Nairobi hotel attack. behavioral health. URL: <https://site.internationalso.com/behavioralhealth/sitecore/content/corporate-site/corporate/home/insights/nairobi-hotel-attack> (дата звернення: 14.03.2024).

5. Ісламізм, екстремізм та тероризм на Близньому Сході: тлумачення понять та їх використання у геополітиці. Studies. URL: <https://studies.in.ua/shpora-geopolitika/2427-62-slamzm-ekstremzm-ta-terorizm-na-blizhnomu-shod.html> (дата звернення: 15.03.2024).

6. The EU's response to terrorism. European Council. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/> (дата звернення: 15.03.2024).

7. Media and terrorism. Just a moment... URL: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewHTML.asp?FileID=10914&lang=EN> (дата звернення: 15.03.2024).